

Fylkesmannen i Troms
Landbruksavdelingen
Postboks 6105
9291 TROMSØ

Vår ref.:
14/2822-5
Løpenr.:
10641/18

Saksbehandler:
Sture Flaaten
Tlf. dir.innvalg:
77 78 80 39

Arkiv:
A41 SAKSARKIV
Deres ref.:

Dato:
23.02.2018

Status for prosjekt "Arktisk fagskole"

Innledning

Fylkesmannen i Troms ga 11.07.2014 tilsagn til Senja videregående skole/Troms landbruks - faglige senter på kr 300 000,- til utvikling av et arktisk fagskoletilbud for landsdelen.

I tilsagnsbrevet fra Fylkesmannen står det blant annet:

Søknaden fremstår som god og gjennomtenkt. Søknaden er å anse som et fylkesovergripende tiltak da det er tenkt som et tilbud til elever fra hele landsdelen. Søker opplyser om at ulike moduler i studiet kan legges til ulike deler av landsdelen. Søknaden har støtte i næringen gjennom positiv uttalelse fra Nordnorsk landbruksråd. Undersøkelser viser at den nordnorske bonden har lavere landbruksutdanning enn gårdbrukere lenger sør i landet. Dette ansees som ei problemstilling for utvikling av det arktiske landbruket. Å kunne tilby den nordnorske bonden ei fagutdanning med utgangspunkt i nordnorske forhold, vil kunne bidra positivt til å bote på dette.

Å utvikle et fagskoletilbud kan anses som en fylkeskommunal oppgave, men ligger ikke an til å bli prioritert der med det første. Med støtte fra arktiske midler til å utarbeide studieopplegget, er det mulig det kan legges til rette for at fylkeskommunene kan ta prosjektet videre.

Utvikling av studiet (fram til NOKUT-godkjenning) er gjennomførbart, da det kan bygges på tilsvarende studie ved Hvam i Akershus. Ved Hvam fikk de KIL-midler til utvikling av studiet. Fylkeskommunen finansierer der størstedelen av driften i gjennomføringsfasen/driftsfasen. Finansiering med arktiske midler bør forutsette enighet/støtte fra alle tre fylkeskommuner. Søker har henvendt seg til Finnmark og Nordland fylkeskommuner, og har fått positive tilbakemeldinger på å utvikle et arktisk fagskoletilbud.

Hva er gjort?

Arbeidet med prosjektet har vært fulgt opp av tilsagnsmottaker Senja videregående skole/Troms landbruksfaglige senter v/prosjektleder Oddny Asbøl.

I denne perioden på 3,5 år har det vært gitt positive tilbakemeldinger fra fylkesråd for utdanning i Troms og styret for Fagskolen i Troms.

Styret for Fagskolen i Troms gjorde i møte 18.12.14 slikt vedtak:

1. *Styret for Fagskolen i Troms støtter arbeidet med en søknad om godkjenning av et fagskoletilbud for «Arktisk planteproduksjon og driftsledelse»*
2. *Styret ber seg imidlertid forelagt en ny søknad før oppstart når eventuell NOKUT-godkjenning er på plass og det foreligger et økonomisk grunnlag for drift av tilbudet.*

Styret så altså positivt på arbeidet med utvikling av et nytt studietilbud, men så samtidig utfordringen knyttet til en anstrengt økonomi, da fagskolene i utgangspunktet er under - finansiert gjennom de tilskudd som er gitt fra statlig side. Fagskolene har derfor vært avhengig av fylkeskommunal godvilje for å kunne ha et økonomisk grunnlag for drift.

Styret stilte derfor krav om at to forhold måtte være på plass før videre behandling:

- NOKUT-godkjenning
- Økonomisk grunnlag for drift

Tilskuddene til fagskolene har fram til 2018 vært basert på innrapporterte studenttall pr. 1.oktober hvert år. Eventuelle endringer i studenttallene har ikke gitt økonomisk uttelling før 1,5 -2 år etter. Dette har gjort det svært vanskelig å opprette nye tilbud, fordi skoleeier har måttet forskuttere driften i 1,5 – 2 år.

I den nye finansieringsmodellen fra 2018 har imidlertid Kunnskapsdepartementet satt av søkbare midler for opprettelse av nye studieplasser som medfører raskere finansiering.

Det har i prosjektperioden vært møte med styret for Fagskolen i Troms, Fagskolen Innlandet og Fylkesmannen. Det har også vært omforent at Troms fylkeskommune skulle kontakte sine kollegaer i Finnmark og Nordland, for et samarbeid om dette utdanningstilbudet.

Sistnevnte signaliserte allerede i 2014 fra administrativ side at de var positive til dette og så fram til et samarbeid om studietilbudet. Flere henvendelser til Finnmark fylkeskommune ble imidlertid ikke besvart.

Situasjonen knyttet til Finnmark er imidlertid nå endret i og med Stortingets vedtak om sammenslåingen av fylkene Troms og Finnmark. Vi regner med at fagskolene i Troms og Finnmark blir slått sammen til en fagskole.

Senja videregående skole har ønsket å utvikle og tilby et fagskoletilbud for arktisk landbruk. Studiet er 1-årig, men er tenkt gjennomført som en deltidsutdanning over 2 år og organisert med samlinger – uke/helg, samt noe nettundervisning. Tilbudet er tenkt inndelt i 4 moduler:

- Driftsledelse og økonomi
- Arktisk agronomi og planteproduksjon
- Arktisk bær- og grønnsakdyrking, potet
- Fordypningsarbeid/hovedprosjekt

Målgruppen er bl.a. agronomer, fagarbeidere og selvstendig næringsdrivende i landbruket.

Utvikling av nye tilbud er en ressurskrevende og langvarig prosess. Prosjektleder Oddny Asbøl var derfor i 2017 i dialog med Fagskolen Innlandet som har godkjenning for fagskoletilbudet «Planteproduksjon og driftsledelse» med tanke på å få studiet distribuert til de tre nordligste fylkene. Dette ble det signalisert interesse for.

For å utvikle desentraliserte utdanningstilbud tar naturlig nok Fagskolen Innlandet seg betalt for søknader som må sendes Nasjonalt Organ for Kvalitet i Utdanningen – NOKUT. I tillegg må det gis garanti for finansiering av tilbudet fram til statstilskuddet blir utbetalt. Dette har det foreløpig ikke lyktes å finne løsning på.

Hva nå?

Utfordringene knyttet til økonomi har satt en bremse for utviklingen av tilbudet. Det er imidlertid håp om at den nye finansieringsmodellen for fagskolene skal kunne gjøre det enklere å få finansiert nye tilbud. Sammenslåingen mellom Troms og Finnmark gjør det også enklere med en samordning av tilbudet, sammen med en positiv holdning fra Nordland. Vi håper derfor fortsatt det skal være mulig å kunne utvikle et tilbud innen arktisk landbruk i samarbeid med Fagskolen Innlandet.

Vi har registrert at Troms landbruksfaglige senter har sendt inn sluttrapport og signalisert at prosjektet avsluttes. Vi har forståelse for at de synes det har tatt lang tid uten at det har kommet til en løsning, men mener fortsatt det skal kunne være grunnlag for etablering av et slik tilbud.

Vi setter pris på fylkesmannens tålmodighet i denne saken med tanke på at det nå er gått 3,5 år siden tilsagnet ble gitt. Vi er kommet et godt stykke lenger i etableringen av et tilbud innen arktisk landbruk, men er dessverre ennå ikke i mål. Vi håper imidlertid at den nye tilskudds - ordningen, samt prosessen mot Finnmark, skal kunne gjøre det mulig å få dette på plass.

Når det gjelder midlene knyttet til tilsagnet må selvfølgelig fylkesmannen vurdere hva som kan gjøres. Vi håper imidlertid det kan være mulig å videreføre eventuelle midler til det gjenstående arbeidet med å utvikle en god arktisk landbruksfaglig fagskoleutdanning.

Med vennlig hilsen

Sedolf Sletli
Fylkesutdanningssjef

Sture Flaaten
Spesialrådgiver

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.